

B & W-nota

Portefeuille M.Divendal
Auteur J.B.L. Reelfs
Telefoon 4909
E-mail: jreelfs@haarlem.nl
SB/BOR Reg.nr. 2007/66
3 bijlagen
B & W-vergadering van: 6 febr. 2007

Onderwerp: Vaststelling aanpak “sampling”

Bestuurlijke context

Op 12 september 2006 heeft het college ingestemd met het beleidsvoornemen aangaande het uitdelen van handelsreclame (zie bijlage 1) en de nota vrijgegeven voor inspraak. De inspraakreacties worden weergegeven in bijlage 2. Vanuit bewoners is er zeker draagvlak voor de aanpak. Vanuit het bedrijfsleven heeft men niet inhoudelijk gereageerd. Wel hebben enige fabrikanten inlichtingen ingewonnen omtrent de eisen waaraan productmonsters moeten gaan voldoen. Het beleidsvoornemen behoeft op grond van de inspraak geen bijstelling. De beleidsregel kan bij deze worden vastgesteld.

De verschuldigde leges op het in behandeling nemen van een aanvraag om handelsreclame te mogen uitdelen is door de raad vastgesteld op 21 december 2006. Hiermee is tevens voldaan aan de financieel/organisatorische randvoorwaarde ten aanzien van de implementatie (coördinatie BWL en handhaving GOR-team).

B&W-besluit:

1. Het college besluit om slechts ontheffing te verlenen van het verbod in artikel 118A, lid 1 APV voor het op of aan de weg voorwerpen, reclamemonsters of ander materiaal voor reclamedoelinden onder het publiek te verspreiden of te doen verspreiden, onder de navolgende voorwaarden:
  - a. De uit te delen goederen betreffen alleen duurzame productmonsters welke zijn bedoeld voor meer dan eenmalig gebruik.
  - b. Geen ontheffing wordt verleend voor het uitdelen van folders, flyers, stickers en andere soortgelijke reclame-uitingen van papier, karton, kunststof of andere bedrukte materialen al dan niet in combinatie met de productmonsters zoals genoemd onder besluit 1, sub a.
  - c. Tevens wordt geen ontheffing verleend voor het uitdelen van zowel verpakte als onverpakte direct nuttigbare etenswaren.
  - d. In uitzonderlijke gevallen, waarbij artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, blijft de mogelijkheid tot het verlenen van ontheffing voor de producten zoals genoemd onder besluit 1b en 1c bestaan.
  - e. De aanvrager verklaart zich akkoord met het van toepassing zijnde reglement.
2. Het college besluit om de afdeling Bouwen Wonen en Leefomgeving van de sector Publieksdienst verantwoordelijk te maken voor de coördinatie van aanvragen voor het uitdelen van handelsreclame.
3. Het college besluit om ten aanzien van sanctionering een overgangstermijn in acht te nemen van twee maanden, ingaande daags na het van kracht worden van dit besluit
4. De commissie Beheer ontvangt het besluit van het college ter informatie.

Bijlage 1

Nota van het College van Burgemeester en Wethouders

AANPAK SAMPLING

Het tegengaan van het uitdelen van handelsreclame op straat

---

1. Inleiding

In de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) is onder het hoofdstuk 4 “Bescherming van het milieu, volksgezondheid en het natuurschoon en zorg voor het uiterlijk aanzien van de gemeente” een verbod opgenomen op het verspreiden van reclamematerialen op straat. Er bestaat een mogelijkheid tot ontheffing. Hieraan ligt echter geen beleid ten grondslag. Het is echter niet gelukt het uitdelen van handelsreclame tot nu toe op een adequate wijze te reguleren. Steeds vaker wordt in winkelstraten in het bijzonder in de Binnenstad reclamemateriaal uitgedeeld. Naast de positieve effecten voor de “streetmarketeers” zelf en hun opdrachtgevers leidt dit tot extra vervuiling van de openbare ruimte. Regulering is gewenst. Hiertoe worden in deze nota beleidsuitgangspunten voorgesteld.

Allereerst wordt een nadere omschrijving gegeven van de verschillende vormen van straatwerving om zodoende de reikwijdte van deze nota te kunnen aangeven. Vervolgens wordt ingegaan op de eventuele meerwaarde van het uitdelen van reclame en de daarmee samenhangende vraag in hoeverre de mogelijkheid tot ontheffing gehandhaafd dient te worden. Tenslotte worden beleidsuitgangspunten vastgelegd en wordt een overzicht gegeven van de organisatorische en financiële consequenties welke samen hangen met de uitvoering van het beleidsconcept.

2. Vormen van straatwerving

Het begrip straatwerving omvat de volgende uitingen:

1. het uitdelen van handelsreclame.
2. het aanbieden van geschriften(kranten, pamfletten, tijdschriften).
3. fondsenwerving voor goede doelen.
4. stratenquêtes.

ad1)

Onder handelsreclame wordt verstaan iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen (artikel 1 sub H, APV) Het uitdelen van de met deze activiteit samenhangende goederen, vaak in de vorm van folders en/of productmonsters, wordt wel samengevat als “sampling”. Er geldt in Haarlem een verbod op het uitdelen van handelsreclame sinds 1 november 2003 (art.118A lid 1, APV)¹, tenzij ontheffing is verleend (art 118A. lid 2). Aan deze ontheffing kan het college van burgemeester en wethouders voorschriften verbinden (art 118A. lid 3). Dit laatste heeft tot nu toe ontbroken, waardoor adequate regulering bemoeilijkt wordt.

ad2)

Het aanbieden van geschriften valt, ook al wordt daar mede een commercieel doel mee gediend, onder de vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in artikel 7 van de Grondwet. Dit betekent dat vooraf geen toestemming behoeft te worden gevraagd voor het uitdelen hiervan. Het betreft kranten, pamfletten en tijdschriften.

ad3)

Het gaat hier primair om omstanders te bewegen geld te geven voor een goed doel. Dit kan zijn direct door een donatie, maar ook indirect via bijvoorbeeld een lidmaatschap of abonnement (werven van donateurs voor bijv. Wereld Natuur Fonds).

---

¹ De letterlijke tekst van artikel 118A, APV is opgenomen in de bijlage (bijlage1).

ad4)

Voor het houden van straatenuêtes is geen vergunning nodig. Het stellen van vragen in de openbare ruimte valt onder de vrijheid van meningsuiting (art 7 Grondwet). Indien ook reclamefolders aangeboden worden is ontheffing nodig van artikel 118A lid 1 van de APV.

3. Reikwijdte van de nota

Op uitingen die vallen onder artikel 7 van de Grondwet (punt 2 en 4 hfd.stuk 2) is de vrijheid om gedachten en/of gevoelens te openbaren van toepassing. Deze vormen van straatwerving zijn niet verlofplichting. Fondsenwerving voor goede doelen berust onder de afdeling bijzondere wetten van de politie en valt inhoudelijk eveneens buiten de context van deze nota. In deze nota wordt verder uitsluitend ingegaan op het uitdelen van handelsreclame.

4. Beleidsvisie

uitgangspunten

Sampling is één van de mogelijkheden om reclame te maken en heeft als zodanig een meerwaarde voor de plaatselijke ondernemers. De gevolgen in de vorm van vervuiling van de openbare ruimte zijn echter zodanig dat de weegschaal naar de negatieve kant doorslaat. Ook door veel ondernemers wordt dit als zodanig ervaren. Er zijn voldoende mogelijkheden om op een minder vervuilende wijze reclame te maken, zoals huis aan huis reclame, evenementen, via media, in de winkel zelf etc. Hieraan zijn de genoemde negatieve effecten niet of in veel mindere mate verbonden. De vraag is of (I)sampling onder alle omstandigheden moet worden verboden, (II)onder strenge voorwaarden moet worden toegestaan of (III)zo veel mogelijk beperkt moet worden tot uitingen die de Openbare Ruimte niet of nauwelijks vervuilen. Dit houdt in:

- I) De mogelijkheid tot ontheffing op het verbod om handelsreclame uit te delen op straat wordt geschrapt uit de APV.
- II) Ontheffing verlenen op basis van toewijzing. Regulering vindt plaats op basis van een aangewezen locatie en tijdstip waarop de activiteit mag plaatsvinden.
- III) Ontheffing verlenen op basis van de aard van de uit te delen goederen. Sampling wordt alleen nog toegestaan wanneer goederen (inclusief verpakking) worden uitgedeeld waarvan verwacht mag worden dat zij door het publiek niet weggeworpen zullen worden en daardoor geen vervuiling zullen veroorzaken.

Daarnaast dient men zich in het kader van de te verlenen ontheffing eveneens te houden aan een aantal overige voorschriften aangaande ontstane vervuiling, openbare orde en verkeersveiligheid.

ad I)

Gezien de vervuiling van de binnenstad zouden zowel de gemeente als veel bedrijven deze optie graag gerealiseerd zien. Het standpunt van de rechter tendeert echter op dit moment naar het behouden van de mogelijkheid tot ontheffing in de APV. Op grond hiervan achten wij deze mogelijkheid wel wenselijk, maar vermoeden dat het doorvoeren niet juridisch mogelijk is. De gemeente Den Haag heeft in dit verband een procedure lopen, welke wij met interesse zullen volgen.

Indien het in goede banen leiden van sampling langs andere wegen niet zou lukken kan deze optie alsnog overwogen worden. Hierbij speelt dan een mogelijk belangrijk argument dat een algeheel verbod op dat moment nog de enige overgebleven mogelijkheid is om het probleem terug te kunnen dringen.

ad II)

Indien verwacht mag worden dat de vervuiling zich niet verspreid, geeft artikel 118 APV² voldoende mogelijkheden om de negatieve effecten van "sampling" terug te dringen. Regulering op basis van het

---

² Artikel 118 Wegwerpen van reclame- of stroobiljetten: Degene die op de weg reclame- of stroobiljetten of dergelijke geschriften onder het publiek verspreidt, is verplicht deze, indien zij in de omgeving van de plaats van uitreiking op de weg of een andere voor het publiek toegankelijke plaats door het publiek worden weggeworpen, terstond daarvan te verwijderen of te laten verwijderen.

binden van de vervuilsbron aan een vaste plek zou in deze gevallen ook zinvol zijn. Echter vervuiling door het wegwerpen van folders en lege verpakkingen van etenswaren beperkt zich niet alleen tot de omgeving waar uitgedeeld wordt, maar verspreidt zich over een groot gebied van de binnenstad.

De oorzaak ligt in het gedrag van het publiek dat al lopend de folder leest of de etens-waren nuttigt. Het gevolg is dat het reclamemateriaal of de verpakking vaak worden weggegooid ver verwijderd van de plek van ontvangst. Vervuiling is om deze reden intrinsiek verbonden met de aard van de uit te delen reclamematerialen. Zij nodigen uit tot directe actie (lezen, opeten) en vervolgens weggooiën (lege verpakking, strooifolder). Regulering alleen op basis van toewijzing is hier niet zinvol. Alleen wanneer meer duurzame producten worden uitgereikt die uitnodigen om langer te behouden en mee naar huis te nemen kan, met name de vervuiling die ontstaat buiten de directe omgeving van de uitdeellocatie ingeperkt worden.

ad III)

Naar verwachting zal deze beleidsvisie tot gevolg hebben dat alleen nog die aanvragen gehonoreerd worden, waarvan verwacht mag worden dat zij geen tot nauwelijks vervuiling zullen veroorzaken, zowel in de directe omgeving van de uitdeellocatie als op grotere afstand daarvan verwijderd. Dit heeft tot gevolg dat de mogelijkheden aanzienlijk verbeteren om de binnenstad een duurzame aantrekkelijke uitstraling te geven.

voorstel

De alternatieven afwegende, wordt voorgesteld om te kiezen voor de derde optie. Dit houdt in dat alleen indien verwacht wordt dat de uit te delen producten geen tot nauwelijks vervuiling zullen veroorzaken nog ontheffing wordt verleend van het verbod om aan de weg voorwerpen, reclamemonsters of ander materiaal voor reclamedoeleinden onder het publiek te verspreiden of te doen verspreiden. Ter dekking van de kosten gepaard gaande met een aanvraag tot ontheffing en eventuele controle op eerste naleving van de voorschriften zal een leges geheven worden.

Wat betreft het uitdelen van materialen vallend onder de vrijheid van meningsuiting, waarbij bestuurlijke regulering moeilijk is, wordt voorgesteld deze uitingen zo veel mogelijk in goede banen te leiden om zodoende vervuiling van de openbare ruimte, veroorzaakt door deze vorm van straatwerving beperkt te houden. In hoofdstuk 6 wordt hier nader op ingegaan.

5. Toegestane handelsreclame

In het kader van het voorgestelde beleid zal een onderscheid gemaakt worden tussen producten waarvan verwacht mag worden dat zij niet of nauwelijks een aandeel leveren aan de vervuiling en producten die een te voorziene substantiële bijdrage zullen leveren aan de vervuiling van de straat.

De eerst genoemde categorie betreft duurzame productmonsters welke zijn bedoeld voor *meer* dan eenmalig gebruik, bijvoorbeeld:

- verzorgingsartikelen (o.a. tubetje tandpasta, zeepje)
- schrijfgerei (o.a. ballpoints)
- cosmetica (o.a. flesjes met parfum)
- gadgets (sleutelhanger, speelgoed)

Sampling op basis van dit soort producten kan eventueel in aanmerking komen voor een ontheffing van het verbod op het uitdelen van handelsreclame (118A, lid 1, APV). Voor de tweede categorie zal geen ontheffing worden verleend. Het gaat hier om:

- Folders, flyers, stickers en andere soortgelijke reclame-uitingen van papier, karton, kunststof of andere bedrukte materialen.
- Verpakte en onverpakte direct nuttigbare etenswaren. (zakje met chips, rolletje met snoep, cola-bekertjes, ijsjes etc).

Afgezien van de aard van de uit te delen goederen is het verkrijgen van ontheffing tevens gebonden aan het naleven van voorschriften aangaande alsnog veroorzaakte vervuiling, openbare orde en veiligheid.

6. Ideële straatwerving

Op grond van het recht van vrije meningsuiting kan straatwerving op ideële basis moeilijk bestuurlijk gereguleerd worden. Wel kan opgetreden worden indien de wijze van werving een vergunningsplichtige of strafbare activiteit raakt. Bijvoorbeeld indien men bij het uitdelen van kranten/folders gedurende langere tijd op een zelfde locatie blijft, kan dit uitgelegd worden als het innemen van openbare grond, waarvoor een standplaatsvergunning is vereist³. Ook vervuiling als gevolg van ideële straatwerving kan aangepakt worden door de organisatie te verplichten deze op te ruimen op straffe van het moeten vergoeden van de opruimkosten.

De gemeente Utrecht heeft ten aanzien van het uitdelen van kranten goede ervaring met het afsluiten van een convenant met de branche. Zij heeft een overeenkomst gesloten met PCM, uitgever van een aantal dagbladen. Ook zijn er initiatieven ondernomen vanuit de reclamebranche zelf. Zo heeft "Direct Force" eigen gedragsregels opgesteld en kwaliteitseisen. Voorgesteld wordt om, indien de praktijk hier aanleiding toe geeft, ook in Haarlem deze weg op te gaan en op basis van een zelfreguleringsmodel in gesprek te gaan met organisaties die op ideële basis aan straatwerving doen. Een dergelijke aanpak kan ook in het belang zijn van de organisaties zelf, doordat middels regulering voorkomen kan worden dat op de uitdeelloot concurrenten aanwezig zijn die klanten wegnemen en, als gevolg van meerdere marketeers op dezelfde plek, zorgen voor agitatie bij het winkelend publiek.

7. Organisatie

De handhaving op het uitdelen van handelsreclame wordt verricht door het GOR-team (Team Gebruik Openbare Ruimte) van het bureau Beheer Wijken. Het team vervult tevens een adviserende taak in geval er twijfel ontstaat bij BWL aangaande het verlenen van een ontheffing. Ook zal een eventuele bestuursrechtelijke procedure aangaande al dan niet verleende ontheffingen door dit team in behandeling worden genomen.

Wat betreft de sanctiemogelijkheden zal de bestuursrechtelijke aanpak voorop staan. Zij biedt voor reeds ontstane schade voldoende mogelijkheden in de vorm van bestuursdwang en kostenverhaal. Om herhaling in de toekomst te voorkomen biedt deze insteek tevens de mogelijkheid om een last onder dwangsom op te leggen. Eventueel kan ook een civielrechtelijke weg overwogen worden. Deze biedt echter minder zekerheden en brengt in de uitvoering extra kosten met zich mee.

Voorgesteld wordt met betrekking tot het daadwerkelijk doorvoeren van sancties een overgangstermijn te hanteren van 2 maanden. In deze periode wordt volstaan met een waarschuwing. Indien deze niet wordt opgevolgd zal wel tot handhaving worden overgegaan.

Ten aanzien van de administratieve organisatie rond het uitdelen van handelsreclame wordt voorgesteld de afdeling Bouwen Wonen en Leefomgeving (BWL), van de sector Publieksdienst de coördinerende functie te laten vervullen. Op aanvragen wordt hier al dan niet ontheffing verleend. Hierbij zorgt BWL voor de terugkoppeling met eventueel andere betrokken afdelingen, bewaking van het proces en het op de hoogte stellen van de aanvrager van het besluit. Zij is tevens "front office" voor algemene informatie over het uitdelen van handelsreclame. Ook het opstellen van model ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften neemt zij voor haar rekening.

8. Financiële consequenties

Zowel het bureau Beheer Wijken als de afdeling BWL hebben aangegeven dat herschikking binnen de bestaande formatie en middelen ten gunste van het vrijmaken van capaciteit t.b.v. de nieuwe taak helaas niet mogelijk is. Uitvoering kan alleen gerealiseerd worden door extra inzet. De financiering hiervan zal verlopen via een in te stellen leges op het in behandeling nemen van een aanvraag om handelsreclame te mogen uitdelen. Door de afdeling belastingen van de sector Publieksdienst wordt momenteel een nota voorbereid waarin een wijziging wordt voorgesteld van de tarieventabel uit de legesverordening. Deze nota zal u zeer binnenkort ter goedkeuring worden aangeboden. De administratieve kosten worden geheel gedekt uit de opbrengsten uit de leges. Wat betreft de

---

³ Dit betekent voor de binnenstad, waar geen tijdelijke standplaatsen zijn toegestaan, dat men alleen lopend aan ideële straatwerving zou mogen doen. Hierdoor wordt in ieder geval een stuk overlast voor winkeliers door het voor langere tijd gaan staan voor etalages voorkomen.

handhaving kunnen de controles op eerste naleving van de uitgereikte vergunningen eveneens gedekt worden uit de legesopbrengsten. De eventueel benodigde overige inzet, met name waar het gaat om illegale activiteiten, zullen gedekt worden uit de bestaande middelen⁴.

De extra kosten verbonden aan het vast te stellen beleid zullen dus geheel gedekt worden uit de kostendekkende leges, waarover binnenkort een separate nota aan het college zal worden voorgelegd.

personele invulling

De onderstaande tabel (tabel 1) geeft de berekening weer van de benodigde extra inzet bij de afdeling BWL en het GOR-team van het bureau Beheer Wijken.

BWL		
kosten per aanvr. €	116	
aantal aanvragen/j	70	
kosten per jaar	8120	
uurtarief €	60	
bestede uren/j BWL	135,33333	
prod.uren/j	1330	
fte	0,1	
GOR-team		
<u>advies</u>		
kosten per aanvr. €	84	
aantal aanvragen/j	21	30% van de aanvragen
kosten/j €	1764	
uurtarief €	56	
bestede uren	31,5	
<u>controle</u>		
kosten per aanvr. €	100	2 medew. 1 uur
aantal aanvragen/j	63	90% van de 70 aanvragen
kosten per jaar	6300	
uurtarief €	50	
bestede uren	126	
bestede uren/j GOR	157,5	
prod.uren/j	1330	
fte	0,2	

Tabel 1: benodigde extra inzet bij BWL en GOR-team

De extra inzet van 0,1 fte wordt door BWL opgevangen binnen de bestaande bezetting. Dit laatste wordt gerealiseerd door het uitzendbudget te verhogen met de opbrengst van de leges. Binnen de afdeling Beheer Wijken zal in de eerste plaats bezien worden of de extra inzet van 0,2 fte ingevuld kan worden door een beroep te doen op beschikbare herplaatsingskandidaten bij de afdeling Mobiliteit en Loopbaan. Indien dit niet mogelijk mocht blijken zal worden bezien of inhuur mogelijk is totdat er meer duidelijkheid is omtrent de omvang en taken van de in 2008 te starten nieuwe afdeling Veiligheid, Vergunningen en Toezicht (VVH).

kosten en baten

Voor het aanvragen van een ontheffing zal een bedrag aan leges in rekening worden gebracht van € 231,20. Hiervoor mogen maximaal 3 medewerkers gedurende maximaal 1 dag handelsreclame aan het publiek uitdelen. Een gespecificeerde kostencalculatie is opgenomen in de bijlage (bijlage C). Op basis van het huidige aantal aanvragen per jaar wordt verwacht dat er in de nieuwe situatie circa 70 aanvragen op jaarbasis zullen plaatsvinden. Naar verwachting zal de opbrengst aan leges $70 \times € 231,20 = € 16.184$ op jaarbasis bedragen.

De kosten die de afdeling BWL voorziet te gaan maken, bedragen per aanvraag € 116,00. De kostenopbouw bij het GOR-team bestaat uit het adviseren van BWL bij aanvragen waarvoor feedback gewenst is. Verwacht wordt dat dit bij 30% van de aanvragen om ontheffing het geval zal zijn. Voorts uit de eerste controle op naleving van de voorschriften indien ontheffing is verleend. Op grond van de

⁴ Daar op voorhand geen inschatting is te maken van de benodigde inzet op illegale activiteiten wordt ervan uitgegaan dat deze taak opgevangen kan worden binnen de bestaande bezetting.

professionaliteit van de marketeers wordt verwacht 90% van de aanvragen zal voldoen aan de eisen tot het verkrijgen van ontheffing. Rekeninghoudend met de genoemde percentages, zullen de voorziene kosten bij het GOR-team per aanvraag € 115,20 bedragen. Bij 70 aanvragen op jaarbasis komen de totale kosten op $70 \times (\text{€ } 116,00 + \text{€ } 115,20) = 70 \times \text{€ } 231,20 = \text{€ } 16.184$

9. Relatie met overige vormen van straatwerving

Het onderstaande overzicht geeft tenslotte beknopt de nieuwe voorschriften weer voor het uitdelen van handelsreclame in relatie tot de verschillende overige vormen van straatwerving. Tevens wordt het traject aangegeven welke een aanvraag moet doorlopen en de erbij betrokken gemeentelijke afdelingen. BWL wordt in het voorstel alleen betrokken bij de regulering van aanvragen m.b.t. handelsreclame.

vormen van straatwerving	voorschriften aangaande het uitdelen van handelsreclame	opmerkingen	ontheffing /vergunning noodzakelijk	regulering
uitdelen van handelsreclame	Uitzondering: uitdelen op straat van folders e.d. Eventueel ontheffing voor bepaalde productmonsters.	Geldt voor de gehele stad	Ja	BWL
Commerciële tijdelijke standplaatsen en kleine commerciële evenementen	Toegestaan afnemen van een kraam van uitgestalde folders en gratis proefmonsters. Uitzondering: uitdelen van folders e.d. Eventueel ontheffing voor uitdelen productmonsters	Tijdelijke standplaatsen niet toegestaan in de binnenstad. Kleine evenementen uitsluitend t.b.v. een groep winkels (braderie).	Ja	V&T/VHT
Kleine niet commerciële en ideële evenementen (bijv. rommelmarkt)	n.v.t.		Nee	-
Grote evenementen (bijv. bloemencorso)	Toegestaan afnemen van uitgestalde folders, en gratis proefmonsters. Eventuele ontheffing voor het uitdelen van handelsreclame en productmonsters.	Hiervoor gelden in het kader van een evenementen vergunning aparte criteria ter voorkoming van vervuiling	Ja	VHT
Ideële acties (bijv. uitdelen van kranten)	Toegestaan: het uitdelen van geschriften	Toestemming op grond van art 7 grondwet: vrije meningsuiting.	Nee	-
fondsenwerving voor goede doelen (bijv. Greenpeace)	Toegestaan: het uitdelen van geschriften. Voor het gelijktijdig geld inzamelen is een collectie vergunning vereist	Toestemming op grond van art 7 grondwet: vrije meningsuiting. Collectievergunning vereist	Ja	Politie Bijz.Wetten
enquêtes	Toegestaan: het uitdelen van geschriften. Uitzondering: het uitdelen van hieraan gekoppelde handelsreclame	Toestemming op grond van art 7 grondwet: vrije meningsuiting.	Nee	-
verkoop op de weg	Toegestaan afnemen van uitgestalde folders en gratis proefmonsters. Uitzondering: uitdelen van folders e.d. Eventueel ontheffing voor het uitdelen van productmonsters.	Ventvergunning van toepassing	Ja	V&T/VHT

Verklaring:

BOR : afdeling Beheer Openbare Ruimte

ing Vergunningen en Toezicht van de sector Stedelijke Ontwikkeling

VHT : afdeling Vergunningen, Handhaving en Toezicht van de Sector Publieksdienst

BWL: afdeling Bouwen, Wonen en Leefomgeving van de Sector Publieksdienst

10. Communicatie

Op het in deze conceptbeleidsregel neergelegde beleidsvoornemen dient eerst inspraak te worden verleend conform de Inspraakverordening juncto de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De te volgen inspraakprocedure is weergegeven in bijlage B.

Bijlage A

Artikel 118A van de Algemeen Plaatselijke Verordening van de gemeente Haarlem

Artikel 118A Verspreiden van reclamemateriaal

1. Het is verboden op of aan de weg voorwerpen, reclamemonsters of ander materiaal voor reamedoeleinden onder het publiek te verspreiden of te doen verspreiden.
2. Van het in het eerste lid gestelde verbod kan het college van burgemeester en wethouders ontheffing verlenen.
3. Het college van burgemeester en wethouders kan voorschriften verbinden aan de in het tweede lid bedoelde ontheffing

Toelichting artikel 118 A (letterlijke teks APV)

Dit artikel behelst een verbod op het op of aan de weg (doen) verspreiden voor reamedoeleinden van voorwerpen, reclamemonsters (samples) of andere materialen. Op grond van artikel 118 is degene die reclame en stroobiljetten uitdeelt, reeds verplicht deze te verwijderen.

Met het artikel 118A is gekozen het probleem bij de bron aan te pakken via een verbod op het verspreiden van reclamematerialen, waarbij ontheffing kan worden verleend. Deze ontheffingen kunnen geweigerd worden in het belang van de openbare orde, de volksgezondheid, de verkeersveiligheid, het milieu (verontreiniging) of overlast.

Naast een ontheffing op grond van artikel 118A kan een vergunning vereist zijn op grond van artikel 151, namelijk bij uitstellingen op de weg. Hierbij kan men denken aan het gebruiken van een vaste locatie bij het uitdelen van reclamemateriaal, zoals een kraam.

Tijdens evenementen waarbij een vergunning op grond van artikel 28 nodig is, geldt artikel 118A niet. Er wordt immers al bij de vergunningverlening voor het evenement gekeken naar de overlast en de openbare orde en de vergunninghouder dient het terrein na het evenement schoon op te leveren.

Het verbod geldt uitsluitend voor het op of aan de weg (doen) verspreiden van reclamemateriaal. Met reclame wordt bedoeld: "handelsreclame". Artikel 1 sub H van de Algemeen Plaatselijke Verordening geeft een definitie van wat onder "handelsreclame" verstaan wordt.⁵

Het verbod geldt niet voor materialen waarop gedachten of gevoelens als bedoeld in artikel 7 van de Grondwet worden geopenbaard. Artikel 7 van de Grondwet gaat over de vrijheid van meningsuiting. Het vierde lid bepaalt dat artikel 7 echter niet op het maken van handelsreclame van toepassing is.

---

⁵ Handelsreclame: Iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten, waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen (*letterlijke tekst APV*).

Bijlage B

Inspraakplan

Ingevolge artikel 2, lid 1 van de Inspraakverordening, wordt op beleidsvoornemens inspraak verleend, tenzij één van de in het tweede lid van dit artikel bedoelde gevallen zich voordoet. Dit laatste is niet het geval.

De inspraakverordening verwijst naar de openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Deze procedure is inmiddels vervangen door de huidige uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4

De inspraakprocedure bestaat uit de volgende stappen:

- Kennisgeving van het ontwerpbesluit in de Stadskrant
- Ter inzage legging van het ontwerpbesluit aan de Zijlsingel (Publieksdienst)
- Belanghebbenden kunnen schriftelijk of mondeling hun zienswijze naar voren brengen binnen een termijn van 6 weken aanvangende met ingang van de dag waarop het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
- Opstellen van een verslag van de zienswijze(n) die mondeling naar voren is (zijn) gebracht.
- Wat bij de inspraak naar voren is gebracht, wordt op een voor alle belanghebbenden kenbare wijze vastgelegd in het uiteindelijke besluit.
- Uit dit besluit moet blijken tot welke resultaten de inspraak heeft geleid.

Bijlage C

Kostencalculatie legesbedrag inzake het aanvragen van ontheffing op het verbod op het uitdelen van handelsreclame

Kosten PD/BWL	4 jaar	jaar	eenh	tijd	tarief	kosten
Vast	min	min		min		
Ontwerpen model ontheffing form. en brieven	1440	360	70	6	€ 60,00	€ 6,00
opzetten administratie en instructies	1440	360	70	6	€ 60,00	€ 6,00
aanpassen website en bijhouden register	1440	360	70	6	€ 60,00	€ 6,00
voorlichting vooraf voor toezending aanvraagformulier ontheffing	2880	720	70	11	€ 60,00	€ 11,00
Update		480	70	7	€ 60,00	€ 7,00
Variabel						
Toezenden formulier				2	€ 60,00	€ 2,00
Inboeken aanvraag				5	€ 60,00	€ 5,00
aanmaken dossier				5	€ 60,00	€ 5,00
toezenden ontvangstbevestiging				2	€ 60,00	€ 2,00
Beoordelen of product aan eisen voldoet				30	€ 60,00	€ 30,00
eventueel vragen om advies				5	€ 60,00	€ 5,00
Opstellen kostenopgave (leges +schoonmaakkosten)				10	€ 60,00	€ 10,00
Zenden opgave aan aanvrager				2	€ 60,00	€ 2,00
Ontvangen ondertekend accoord				2	€ 60,00	€ 2,00
gegevens factuur aanleveren				2	€ 60,00	€ 2,00
Maken en verzenden vergunning				10	€ 60,00	€ 10,00
Archivering				5	€ 60,00	€ 5,00
Subtotaal				80		€ 116,00
Kosten SB/BOR						
Advisering (30% van de aanvragen a 1,5 uur)				27	€ 56,00	€ 25,20
Controle 90% van de aanvragen (2 boa's 1 uur met auto)				108	€ 50,00	€ 90,00
Subtotaal				135		€ 115,20
Totaal				215		€ 231,20

Bijlage 2

Inspraak

Op het in deze conceptbeleidsregel neergelegde beleidsvoornemen is inmiddels inspraak verleend conform de Inspraakverordening juncto de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. In dit kader zijn ook de marketingbureau's waarmee al een relatie bestaat actief benaderd om eventueel een zienswijze kenbaar te maken. Dit laatste heeft eveneens plaatsgevonden richting de wijkraden. Er zijn echter geen reacties binnengekomen. Wel hebben enige producenten plannen voorgelegd om duurzame producten voorzien van reclame uit te gaan delen in Haarlem. Een aantal lezers van het Haarlems Dagblad heeft, middels een ingezonden commentaar, gereageerd op een artikel over straatfolderen in deze krant. Ook zijn er vanuit de commissie Beheer vragen gesteld betreffende dit onderwerp. Onderstaand worden de opmerkingen van de lezers van het Haarlems Dagblad en de vragen vanuit de commissie, voor zover al niet tijdens de vergadering beantwoord, toegelicht

Opmerkingen van de lezers Haarlems Dagblad

- Men staat achter het nieuwe beleid, maar vindt het jammer dat het kennelijk op deze manier moet en niet kan via een verandering van mentaliteit.
- Voorgesteld wordt eveneens hoge boetes en taakstraf in te voeren in navolging van bijvoorbeeld Singapore.
- Men zou ook graag het straatfolderen voor goede doelen willen aanpakken.
- Voorgesteld wordt bedrijven die gebruik maken van deze vorm van reclame een extra milieuheffing op te leggen.
- Straatfolderen is uit de tijd. Het internet wordt gezien als een goede vervanger.

Toelichting

Mentaliteit en boetes

De gemeente werkt ook aan een verandering van mentaliteit. Dit doet zij met name middels het programma "Haarlem Schoon". Dit zijn echter lange termijn processen, terwijl voor het probleem van de vervuiling nu een oplossing gevonden moet worden. Het nieuwe beleid laat onverlet dat indien een vervuiler betrapt wordt hij/zij een boete krijgt opgelegd en de veroorzaakte vervuiling moet opruimen.

Goede doelen aanpakken

Het straatfolderen voor goede doelen valt onder ideële uitingen. Hierop is artikel 7 van de grondwet van toepassing. Dit artikel geeft aan dat voor het openbaren van deze uitingen vooraf geen verlof nodig is. Regulering is dus niet toegestaan.

Extra milieuheffing

Een dergelijke heffing zou in de vorm van een leges moeten plaatsvinden. Hierin mogen alleen de kosten doorberekend worden die de gemeente maakt in verband met de vergunningverlening.

Internet

Het internet is in toenemende mate eveneens een medium aan het worden voor dit soort reclame. Ook daar wordt er met man en macht aan gewerkt om deze uitingen zo veel mogelijk te weren.

Vragen commissie Beheer

Aanvullende informatie aangaande:

Artikel 7 Grondwet.

Het reguleren van handelsreclame zou in strijd zijn met artikel 7 van de grondwet.

Invoeren van een legesheffing.

Een leges verbinden aan het uitdelen van folders en deze gebruiken om de handhaving te bekostigen.

Verspreiden van dagbladen

Het uitdelen van kranten zou niet ideëel zijn

Toelichting

Artikel 7 van de grondwet

Dit artikel zegt dat het maken van handelsreclame niet van toepassing is op dit artikel. Er kan dus wel degelijk door derden voorafgaand verlot opgelegd worden om handelsreclame te mogen maken

Leges

Voor het aanvragen van een vergunning zal in het kader van de nieuwe aanpak leges worden geheven.

Het is echter, op van de gemeentewet, niet toegestaan hier de handhaving van te bekostigen.

Uitdelen van dagbladen

Kranten vormen een gedachtegoed en vallen derhalve onder artikel 7 van de grondwet.

Conclusie

Op grond van de inspraakreacties behoeft het beleidsvoornemen geen aanpassing.